

Ventende turnusleger får plass – tiltak etterlyses for neste kull

De 15 turnuslegene som står på venteliste for turnusplass, vil trolig få tilbud om plass i løpet av sommeren. Det vil neppe gå like glatt neste år når anslagsvis 100 må vente. Ved Universitetet i Oslo er man på idéstadiet for et tilbud til ventende turnusleger.

752 turnusleger i 2002, 775 i 2003, 790 i 2004, 2005 og 2006. Slik anslo Legeforeningen i 2000 at turnuslegekullene ville bli de nærmeste fem årene, mens sykehusenes kapasitet til å ta imot turnusleger ble satt til maksimum 642 (1).

– For inneværende år har antallet vist seg å bli noe mindre enn forventet, men for neste år er tallet justert opp til 774. Helsedepartementet har også økt anslaget for neste år betydelig, fra 677 til 752, opplyser Anders Taraldset i registerseksjonen i Legeforeningen.

Alle som venter på turnusplass i år, bortsett fra én, er norske statsborgere, og samtlige medisinske fakulteter i Norge er representert på listen. Åtte er turnusleger som har studert i EØS-land. Ifølge Unni Casey ved Statens autorisasjonskontor for helsepersonell er det helt tilfeldig hvem som har havnet på ventelisten. De som har trukket det høyeste tallet på trekning, er blitt stående uten plass.

– Vi regner imidlertid med at vi etter hvert kan tilby også disse 15 plass. Det er alltid noen som søker om utsettelse, som stryker eller som ikke møter til tilleggskurs. Når sensuren faller, regner vi med noen flere plasser, sier Casey.

Rentene løper

En av dem som venter og håper på turnusplass, er Tromsø-studenten Synne Øien Stensland. Etter svar fra autorisasjonskontoret har hun inntrykk av at det vil bli frigiort en del plasser i løpet av juli, noe som er svært kort varsel for henne som har ektefelle i Tromsø. Alternativet er å vente et halvt år.

– Konsekvensen av det er at rentene på studielånet begynner å løpe. Jeg har søkt jobber, men da konkurrerer jeg med assistentleger og får avslag fordi jeg ikke har praksis. Det er heller ikke lett å få arbeid i et halvt år, sier hun.

Øien Stensland synes likevel hovedproblemet er at turnustjeneste i Norge ikke er en del av utdanningen: – Vi er ikke ferdige leger før vi har gjennomført turnustjenesten og turnus bør «beskyttes» ved at den legges inn under utdanningen. Jeg tror det er uheldig at vi må konkurrere med leger fra hele verden som vil til Norge. Fra nå av bør man innføre en regel som sier at medisinstudenter som har studert i Norge, eller i utlandet på plasser kjøpt av staten, får turnusplass her.

Å ha turnustjenesten i for eksempel Sverige, er heller ikke uproblematisk. – Det er mer hensiktsmessig for legedekningen i dis-

triktene at man får turnusleger som kanskje vil bli, enn å bruke svenske vikarer i utkantkommunene, mener hun.

Vanskelig sommer 2003

Like glatt som i år, vil det neppe gå for de som trekker svarteper sommeren 2003. Prognosene tilsier at da vil godt og vel 100 måtte stå på venteliste.

En av dem som er bekymret for hva som vil skje med disse turnuslegene, er Borghild Roald, studiedekan ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo. Hun mener at helsemyndighetene har et moralsk ansvar overfor unge mennesker som har brukt 6–7 år av sitt liv på studier og i forventning om at veien videre er ganske strømlinjeformet. Roald etterlyser større pågåenhet fra Helsedepartementets side for å legge til rette for et opplegg for turnusleger i ventetid. Hun advarer mot en situasjon lik den som oppstod da seksårsreformen i grunnskolen skulle iverksettes.

– Man visste flere år i forkant at den skulle realiseres og når det skulle skje. Likevel ble det fullstendig kaos da dagen for skolestart var inne, minner hun om.

Borghild Roald synes også at universitetene har et visst ansvar for at turnuslegene får brukt ventetiden til noe meningsfullt, selv om de formelt sett ikke har ansvar for uteksaminerte kandidater.

– Ved Universitetet i Oslo er vi inne i en idédugnad med Senter for helseadministrasjon ved Universitetet i Oslo. Vi har tenkt på et mulig kurs i helseledelse, kunnskap om helsereformene, helseorganisering og samhandling over nivåer i helsetjenesten, jus og økonomi som påbygning til medisinstudiet, sier Roald.

Ved Det medisinske fakultet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) opplyser dekan Gunnar Bovim at man er åpen for dialog med turnusleger på venteliste med tanke på fleksibel bruk av forskerlinjen. Utover det har man ikke diskutert tiltak.

Nmf tar ansvar

– Legeforeningen og Norsk medisinstudentforening (Nmf) tar ansvar for turnusleger på venteliste, hevder Nmf-leder Øyvind Østerås, som i vinter har jobbet intenst med ulike ventelisteordninger (2).

– Vi har vært i kontakt med Statens lånekasse for utdanning og bedt om at studielånet fryses, slik at turnusleger på venteliste får rentefritak dette halvåret, sier Østerås.

Borghild Roald

Øyvind Østerås

Han har også skaffet oversikt over ledige assistentstillinger i Norge, og vært i kontakt med Hålsinglands sjukhus i Sverige, hvor det finnes ledige turnuslegestillinger.

– Autorisasjonskontoret vil ikke godkjenne turnustjeneste i Sverige, men driver med regelrytteri. Det er en smal sak å få autorisasjon som lege i Norge med turnustjeneste i Sverige, mener Østerås.

Han har også vært i kontakt med Bedriftsøkonomisk Institutt og Norges Handelshøyskole om kurs i administrasjon, ledelse og økonomi. Ettersom kandidatene som står på venteliste i år trolig får plass, er dette lagt på is foreløpig, opplyser Østerås.

– Kan ikke slik tilleggsundervisning smake av tidtrøtøye?

– Så lenge fakultetene i Trondheim og Tromsø bare uteksaminerer kandidater én gang i året, er det nødvendig med ventelister for at vi skal utnytte kapasiteten ved turnusstedene maksimalt og fordele turnusleger over hele året. For noen blir det et nødvendig onde å gjøre noe annet et halvt år etter medisinstudiene, men vi kan prøve å gi dem en mulighet til å fylle tiden med noe fornuftig, som for eksempel undervisning i ledelse og administrasjon som det er lite av i studiet. Kanskje slike tilbud kan være en kjærkommen mulighet for enkelte, slik at det i beste fall blir mer frivillighet i hvem som står på venteliste, sier Østerås.

– Ingrid M. Hoie, *Tidsskriftet*
ingrid.hoie@legeforeningen.no

Litteratur

1. Ebbing M, Taraldset A. Turnustjenestens fremtid – tallenes tale. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2000; 120: 1268–9.
2. Norsk medisinstudentforening. Venteliste. Les mer om hva Nmf gjør for de som har kommet på venteliste for turnus. (www.medisinstudent.no/index.db2?id=6728) 7.5.2002.